

Skatteutskottets yttrande

1983/84:10 y

om vissa avdragsfrågor för Kooperationens centralorganisationer
(prop. 1983/84:84)

Till näringsutskottet

Sedan skatteutskottet avgivit sitt yttrande (SkU 1983/84:7y) över proposition 1983/84:84 om Kooperationens kapitalförsörjning, m. m., jämte motioner har Lantbrukarnas riksförbund (LRF) inkommit med en skrivelse i ärendet. Näringsutskottets kansli har anmodat skatteutskottet att yttra sig över vad som anförs i skrivelsen. Med anledning härav får skatteutskottet anföra följande.

De förslag som läggs fram i propositionen avser att underlätta de kooperativa företagens kapitalförsörjning. I detta syfte föreslås bl. a. att kooperativa föreningar som huvudsakligen driver rörelse skall bli berättigade till avdrag för utdelning på insatskapital. Insatskapitalet skall bl. a. kunna bestå av s. k. förlagsinsatser, som enligt förslaget skall utgöra ett riskkapital som kan tas upp även från andra än medlemmar. Bl. a. skall fjärde AP-fonden kunna satsa kapital i ekonomiska föreningar genom förlagsinsatser. Även det nya sparsystemet – dvs. allemanssparandet som börjar den 1 april 1984 – utformas så att riskkapital i denna form kan förmedlas till Kooperationen. Utskottet har i sitt nyssnämnda yttrande till näringsutskottet tillstyrkt de i propositionen föreslagna ändringarna av beskattningsreglerna.

Av skrivelsen från LRF och uppgifter som utskottet har inhämtat framgår att man inom lantbrukskooperationen ansett att det är angeläget att man från deras sida deltar i allemanssparandet och att detta sker redan från början. LRF har beslutat att bilda Lantbrukarnas Kapitalfondförvaltning AB som huvudman för Lantbrukarnas Allemansfond, och avsikten är att 40–50 % av fondförmögenheten under första året skall placeras i förlagsinsatser inom Kooperationen. Under arbetet inom Kooperationen med dessa frågor har det emellertid framkommit att kapitalet i ett inledningsskede inte lämpligen kan placeras direkt i de rörelsedrivande primärföreningarna. Ett snabbt genomförande av förlagsinsatssystemet inom lantbrukskooperationen förutsätter att LRF och andra centralorganisationer medverkar genom att utge egna förlagsinsatser och förmedla det anskaffade kapitalet till de rörelsedrivande föreningarna. LRF hemställer att skattereglerna utformas på ett sådant sätt att dessa planer kan förverkligas.

Som LRF konstaterar i sin skrivelse skulle förbundet inte omfattas av de avdragsregler som föreslås i propositionen. I egenskap av centralorganisation driver LRF nämligen inte självt någon rörelse och uppfyller av organisatoriska och andra skäl inte heller de krav på hur rösträtten skall

anordnas för att en ekonomisk förening skall anses såsom kooperativ i beskattningshänseende (punkt 12 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen).

Frågan om en avdragsrätt för centralorganisationerna har aktualiserats av det nya allemanssparandet och av de möjligheter som öppnas genom den nu aktuella propositionen att placera fondmedlen i detta sparande i förlagsinsatser. Utskottet har stor förståelse för lantbrukskooperationens önskemål att redan från början kunna delta i allemanssparandet i former som på lämpligt sätt tar till vara dessa möjligheter. De redovisade planerna ligger enligt utskottets uppfattning i linje med det grundläggande syftet att främja lantbrukskooperationens kapitalförsörjning. Utskottet finner för sin del inte något hinder mot att en centralorganisation, även om den inte är kooperativ i skattelagstiftningens mening eller driver rörelse, tillerkänns rätt till avdrag för utdelning på förlagsinsatser, under förutsättning att medlemsföreningarna eller deras underorganisationer är kooperativa föreningar som huvudsakligen driver rörelse.

Utskottet föreslår således att de nu aktuella frågorna löses genom en sådan avdragsrätt som LRF föreslår. Om centralorganisationens verksamhet huvudsakligen avser rörelse bör avdraget medges vid beräkning av inkomst härav. I annat fall bör avdrag medges i förvärvskällan kapital.

För att undvika att den föreslagna avdragsrätten i speciella fall medför ej avsedda förmåner för en centralorganisation som är att anse som förvaltningsföretag – dels skattefrihet för mottagen utdelning enligt de regler härom som gäller för förvaltningsföretag och dels avdrag enligt de regler som utskottet föreslår – bör det avdragsgilla beloppet i förekommande fall minskas med den del av utdelningen på förlagsinsatser i organisationen som föranlett skattefrihet för mottagen utdelning på aktier och andelar. Vidare erfordras en följdändring i punkt 1 av anvisningarna till 54 § kommunalskattelagen.

Förslag till erforderliga ändringar i det i propositionen framlagda förslaget rörande kommunalskattelagen fogas till yttrandet såsom bilaga.

Stockholm den 13 mars 1984

På skatteutskottets vägnar
RUNE CARLSTEIN

Närvarande: Rune Carlstein (s), Stig Josefson (c), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Olle Westberg (s), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Karl Björzén (m), Kjell Johansson (fp), Lars Hedfors (s), Anna Lindh (s) och Ewy Möller (m).

* Ej närvarande vid justeringen.

Förslag till ändringar i regeringens förslag rörande kommunalskattelagen

Regeringens förslag

Utskottets förslag

Ingressen

Härigenom föreskrivs i fråga om kommunalskattelagen (1928:370)

dels att punkt 4 av anvisningarna till 28 § skall upphöra att gälla,

dels att 28 § 1 mom., 29 § 2 mom., 38 § 1 mom., punkterna 4 och 9 av anvisningarna till 21 §, punkt 8 av anvisningarna till 24 §, punkt 2 av anvisningarna till 28 §, punkterna 1 och 3 av anvisningarna till 38 § samt punkt 1 av anvisningarna till 54 § skall ha nedan angivna lydelse.

dels att i anvisningarna till 24 § skall införas en ny punkt, 2 a, och i anvisningarna till 29 § en ny punkt, 13, av nedan angivna lydelse.

Härigenom föreskrivs i fråga om kommunalskattelagen (1928:370)

dels att punkt 4 av anvisningarna till 28 § skall upphöra att gälla,

dels att 28 § 1 mom., 29 § 2 mom., 38 § 1 mom., punkterna 4 och 9 av anvisningarna till 21 §, punkt 8 av anvisningarna till 24 §, punkt 2 av anvisningarna till 28 §, punkterna 1 och 3 av anvisningarna till 38 § samt punkt 1 av anvisningarna till 54 § skall ha nedan angivna lydelse.

dels att i anvisningarna till 24 § skall införas en ny punkt, 2 a, i anvisningarna till 29 § en ny punkt, 13, och i anvisningarna till 39 § en ny punkt, 5, av nedan angivna lydelse.

till 29 §

13. Har en ----- denna utdelning.

En kooperativ ----- helhet avdragsgill.

Är en ekonomisk förening direkt eller indirekt centralorganisation för kooperativa föreningar, vilkas verksamhet huvudsakligen avser rörelse, har centralorganisationen – även om den inte är kooperativ enligt punkt 12 – rätt till avdrag för utdelning på förlagsinsatser. Om centralorganisationens verksamhet huvudsakligen avser rörelse medges avdrag vid beräkning av inkomst härav. I annat fall medges avdrag vid beräkning av inkomst av kapital (punkt 5 av anvisningarna till 39 §).

Avdrag för ----- sig till.

Avdrag medges ----- riksskatteverket fastställer.

till 39 §

5. Att en ekonomisk förening kan få avdrag för utdelning på förlagsinsatser vid beräkning av inkomst av

Regeringens förslag

Utskottets förslag

kapital framgår av punkt 13 av anvisningarna till 29 §. Är föreningen ett förvaltningsföretag enligt punkt 1 andra stycket av anvisningarna till 54 § skall det avdragsgilla beloppet minskas med den del av utdelningen som föranlett frikallelse från skattskyldighet enligt nämnda stycke.

till 54 §

1. I denna anvisningspunkt förstås med företag svenskt aktiebolag och svensk ekonomisk förening samt med utdelning sådan utdelning på aktie i svenskt aktiebolag eller andel i svensk ekonomisk förening som har uppburits i förhållande till innehavda aktier eller andelar eller som har uppburits efter annan grund men inte är avdragsgill för det utdelande företaget enligt punkt 13 första stycket av anvisningarna till 29 §. Bestämmelserna i tredje-femte styckena nedan gäller inte utdelning på kooperativ förenings förlagsinsatser.

1. I denna anvisningspunkt förstås med företag svenskt aktiebolag och svensk ekonomisk förening samt med utdelning sådan utdelning på aktie i svenskt aktiebolag eller andel i svensk ekonomisk förening som har uppburits i förhållande till innehavda aktier eller andelar eller som har uppburits efter annan grund men inte är avdragsgill för det utdelande företaget enligt punkt 13 första stycket av anvisningarna till 29 §. Bestämmelserna i tredje-femte styckena nedan gäller inte sådan utdelning på förlagsinsatser som är avdragsgill för det utdelande företaget.

Företag, som uteslutande ----- fysiska personer.
 Företag, som bedriver ----- lös egendom.
 Företag som bedriver ----- företagets försäkringsrörelse.
 Företag som inte ----- det nära.
 Skattefrihet enligt ----- i förvaltningsföretaget.
 Om särskilda ----- inte föras.
 Förvärvar företag ----- inbetald insats.

Ikraftträdandebestämmelserna

1. De nya bestämmelserna i 29 § 2 mom., punkt 1 av anvisningarna till 54 § samt *den nya punkten* 13 av anvisningarna till 29 § tillämpas redan vid 1985 års taxering.

1. De nya bestämmelserna i 29 § 2 mom., punkt 1 av anvisningarna till 54 § samt *de nya punkterna* 13 av anvisningarna till 29 § *och 5 av anvisningarna till 39 §* tillämpas redan vid 1985 års taxering.